

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre --- 8 korona
Félévre --- 4 "
Negyedévre --- 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-főkára.

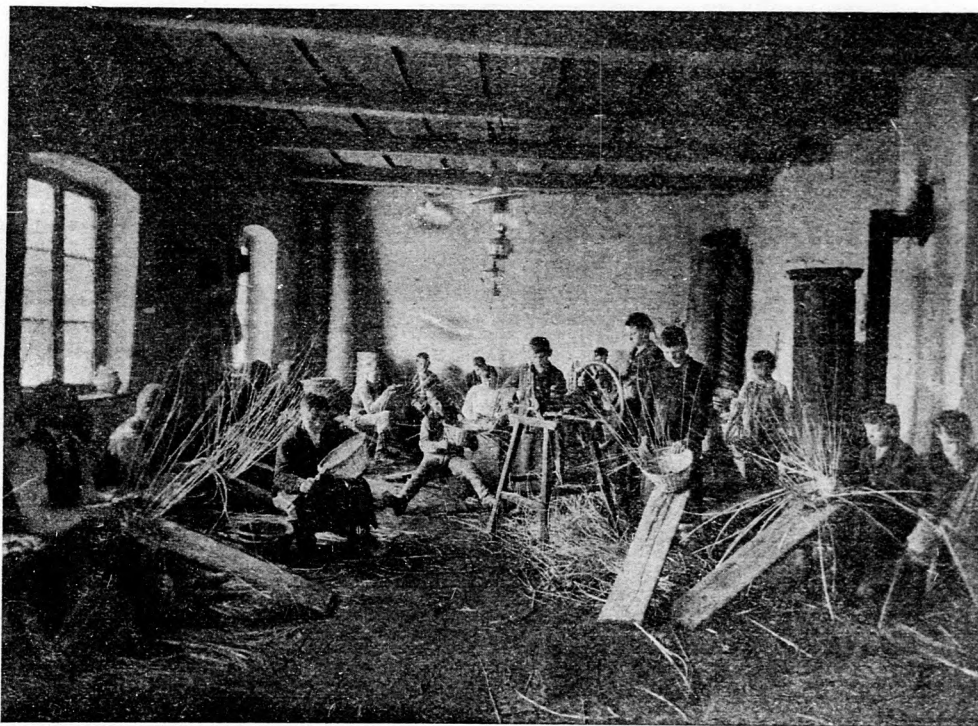
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Háziipari kosárfonó-szövetkezetek.

A kosárfonó-szövetkezetek nálunk csak ujabban alakultak, de már az a néhány is, amely működésben van, elég szép sikert mutat fel. A multkoriban bemu-
áldozatot nem kímélve támogatja a kosárfonó-szövetkezeteket, amelyek révén a szegény nép téli foglalkozást talál.

Beregkisfaludi kosárfonók szövetkezetének közös munkaterme.

tattuk az apatini kosárfonók szövetkezetének a házát, boltját és munkaműhelyét, most pedig a bereg-kisfaludi kosárfonók szövetkezetének a házát és közös munkatermét mutatja be. Darányi földművelésügyi miniszter

A kosarakat, amelyeket a szövetkezet tagjai készítenek, főképpen gyümölcsszállításnál használják el, de a kiscgazdanép a saját szükségletére is előnyösen fölhasználhatja.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Miniszterválság Ausztriában.

Az osztrák törvényhozó testületben az új választási rendszer folytán megejtett választások alkalmából annyi politikai párt alakult ki, hogy előrelátható volt, miszerint nem fogja összhangban tartani a parlamentáris életet a kormány. Ausztriának ahány nemzetisége van, ugyanannyi politikai pártja is van, sőt a felekezeti szempontok is előtérbe tolulnak ott a magas politikában. Beck báró miniszterelnök bármily vaskézzel intézte is a gazdasági kiegyezést, gyöngének bizonyult az ő politikai pártjainak egymásközötti tusakodásaival szemben. Legtöbb a baj a szociálistákkal és a cseh és német pártokkal, melyek mindegyike érvényesülni, sőt uralkodni akar az osztrák politikában. Valószínű, hogy a mostani osztrák kormány el fogja helyét hagyni s teret enged a sokféle pártból alakuló új kabinetnek.

Csak magyarul!

— Szónoklat a karzatról. —

A képviselőház szerdai ülését rövid időre megakasztotta egy jelenet. Egy túlbuzgó hazafi a karzatról lekiabált az ülésterembe s hazafias fölháborodásában szigorú rendszabályokat sürgetett a horvátok ellen. Tuskán Gergely horvát képviselő következtetett szólásra. Az elnöklő Rakovszky István jelentette:

— Tuskán Gergely képviselő urat illeti a szó!

Tuskán Gergely fölállt s horvátul szólítja meg a Házat!

— *Visoki sabore!*

Ezt a pillanatot várta a második emeleti karzaton tartózkodó hazafi. A korlátan keresztül előrehajolt s átható hangon kiáltotta:

— Tisztelt Ház! A horvátoknak nincs joguk itt, a magyar országgyűlésen horvátul beszélni!

Mindenkit meglepett a magasból jövő szózat. A képviselők fölállottak. Rakovszky elnök pedig erősen megrázta a csengőt. Ám a karzati hang újra lesivított a terembe:

— Ezek nem horvát képviselők, hanem hazaárulók, a kamarilla bérencei! Horvátország autonómiáját meg kell szüntetni! A horvátok obstrukciójával szemben a Ház nem jár el úgy, amint kellene. Ezért én egy beszédet készítettem. Ezt most föl fogom olvasni!

Az elnök látta, hogy az emberrel szép szerével nem boldogul. Azért megint megrázta a csengőt s kijelentette:

— Elrendelem a közbeszóló kivezetését. Az ülést öt percre felfüggesztem!

A képviselők a folyosóra tódultak, hogy láthassák a

buzgó hazafit, a kit terembiztosok s rendőrök előbb a háznagyi hivatalba, aztán Rakovszky alelnök fogadótermébe vezettek. Mindjárt fölismerték benne Mészáros Károly lipótköruti órást, aki ily módon máskor is megzavarta már a Ház tanácskozását. Egy képviselő megszólította:

— Ha maga ilyen nagy politikus, barátom, miért nem választatja meg magát képviselőnek?

Mészáros nagy meggyőződéssel felelte:

— Azért, mert az utolsó mesterségnek tartom!

Odament az öreg Szappanos István is.

— Hol van az a becsületes ember? Legalább hadd dicsérem meg.

A mint Mészáros az ősz kecskeméti követet meglátta, hozzásietett, megölelte és megcsókolta.

— Az Isten áldja meg a képviselő urat — mondotta nagy lelkesülten. — Maradjon is meg mindig a zászló alatt, mert mégis csak ki kell vívnunk a függetlenséget!

Szappanos bácsi megszorongatta a karzati szónok ember kezét, a kinek aztán nagyon lelohadt a kedve mert tudomására adták, hogy az elnök egyszer s mindenkorra kitiltotta a házból. Mikor elvezették, lent a kapuban megmutatták a portásnak: nézze meg jól s többé ne eresse be. Mészáros megvakarta a fejét.

— Ejnye, pedig még egyszer szerettem volna bejönni, mert a kiegyezéshez is lett volna szavam!

Mészáros elvitték az ötödik kerületi kapitányságra, ahol kihágás miatt megindították ellene az eljárást. A rendőr orvos megvizsgálta az elméleti állapotát s úgy találta, hogy épeszű, de ekzaltált természetű ember. Rostás rendőrfogalmazó hallgatta ki ezután Mészáros, aki azt mondotta, hogy cselekedetével hazafias kötelességet teljesített. A rendőrség ötven korona pénzbüntetésre ítélte.

Menekülés Amerikából.

Még nemrég is úgy vándoroltak ki az emberek Amerikába, mintha az ígért földjére készülnének. Tele reménységgel, bizalommal. Hiábavaló volt a józan intelem, a gyors meggazdagodásról szóló legendák csábították az embereket. Főleg a munkások igyekeztek az új Kanaán felé. Természetes, hogy csak nagyon kevés ember tudott boldogulni az új hazában. A legtöbbje testileg, vagyonilag tönkrement. Most azután megkezdődött a menekülés. A velőig kiszipolyozott, megnyomorított, agyonhajszolt munkások csapatosan hagyják el Amerikát. A múlt héten aztán hétszáz magyar visszavándorló érkezett Budapestre Amerikából. A fővárosból tovább utaztak szülőfalujokba. Egy újságíró beszélgetett a visszavándorlókkal, akik rémséges színek-

Veszünk luczernamagot

Arankamentes és nagyarankamentes **lóheremagot**

a legmagasabb áron.

Lóheremagból kérünk 5 kilós mintát utánvétel mellett.

Magyar **Mezőgazdák**

Szövetkezete

Bpest, V., Alkotmány-u. 31.

kel festették az amerikai életet. A visszavándorlók csoportja megrendítő képet nyújt. Kíéhezett, a munkától és nyomortól megtört emberek elkeseredetten panaszták el kegyetlen sorsukat.

— Amerikában — mondotta Molnár István losonci munkás — napról-napra rosszabbak a megélhetési viszonyok. A munkabér alászállott s az élelmiszerek ára ötven százalékkal emelkedett. A gazdasági viszonyok megváltozásának első oka a trösztök és kartelek ellen indított akció. A trösztök bizonytalan helyzetete megcsappantotta a vállalkozási kedvet. A termelés alászállott, a gyárakból nagyon sok munkást elbocsátottak, a munkátlanság terjed és a kivándorlottak közt mind általánosabb lesz a nyomor. A kivándorolt magyarok kevés kivételével haza kíváncsoznak. Nagyon sok magyar elzüllik, elvész Amerikában. Nagyon sok a megnyomorodott bolyongó magyar. A munkás élete semmi. Valósággal úgy élünk, mint az állatok. És megnehezíti a helyzetünket az, hogy a magyar munkások közt nincs összetartás. Minden nemzet kivándoroltjai összetartanak, csak a magyarok nem. A benszülött munkások legújabbban szervezkednek s ezzel végleg tönkreteszik a kivándorolt munkások megélhetését.

Még riasztóbban festi az amerikai munkásviszonyokat Sándor János gépész, aki tíz évig élt Amerikában:

— Tíz esztendő Philadelphiában: egyenlő tíz évi várfogsággal. Hoztam egy kis pénzt, egy amerikai asszonyt és egy Newyorkban született 7 esztendő gyermekét. Ez a vagyonom, ez az örömöm. De nincs egy pillanat sem, amire ne szomorúság és fájdalommal gondolnék vissza. Ezt a világon bárhol megszerezhettem volna. Ezért kár volt kivándorolni.

Majd elbeszélte, hogyan él a kivándorolt magyar munkás Amerikában. Reggel fél hét órától estig munkában van. Munka után kihajtják a gyárakból egyenesen a lakásukba. Itt a főbérő husz-harminc munkást zsufol össze egy-két szobás lakásban. A főbérőnél kell étkezni is a munkásnak. A borzasztó, kimerítő munka után a táplálék is olyan, amelytől nem hogy erőt szerezne az ember, de megbetegszik tőle. Szórakozásra idő nincs. Örül a munkás, ha erőtlenség sívár fekhelyére roskadhat. De még ezt valahogyan elviselné a kivándorolt, hogy az erejét áldozza fel, azonban az élete is minden pillanatban veszélyeztetve van. A gépek, forrasztó kemencék és csatornák körül korlátról szó sincs. Alig van nap, hogy egy munkás bele ne forduljon az izzó folyadékba. A munkás a kerekek, szíjak, őrlők, zúzógépek között úgy turkál, mint valami lomtárban. Ha egyik vagy másik bekeveredik a szövevényes gépezet karjai közé, egyszerűen kirángatják belőle, a vértócsát bemeszelik s az áldozatokat bevágják valami kórházba. Ilyen helyen nincs pénz és hely közbiztonsági intézkedések és eszközök létesítésére. Az ember élete egy fabatkát sem ér, mert egy munkás helyett bármely pillanatban ötvenet szállít az ügynök.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Hitelszövetkezetek Torontálban.

A torontálmegyei hitelszövetkezeti mozgalom érdekes történetét találjuk összefoglalva abban a füzetben, mely a legutóbb lefolyt Torontálvármegyei Központi Hitelszövetkezeti közgyűlése jelentéseként szolgál. Ebből tudjuk meg, hogy Poroszkay a szövetkezeti kérdést már 1882-ben tanulmányozta és az ő javaslatából kiindulva alakult ki az a vélemény, bár lassan, hogy egy megyei központi hitelszövetkezetet és falusi hitelszövetkezeteket szervezenek. Torontál vármegye már 1887-ben egyhangúlag kimondotta, hogy a tervbe vett központi hitelszövetkezetbe 48 ezer forint értékű törzsüzletrész jegyzésével belép. Mindazonáltal az eszme kivitele még jó sokáig késett.

1895-ben újabb bizottságot küldöttek ki a kérdés tanulmányozására. A készített javaslat csakhamar a megyei közgyűlés elé került, mely elhatározta, hogy községi hitelszövetkezetek alapítása végett mozgalmat indít. Egyszersmind a már fennálló és ezután szervezendő szövetkezetek segélyezése, üzletének terjesztése és ellenőrzése céljából központi vármegyei hitelintézetet alakít, melynek alapját szolgáló 200 ezer korona üzletrészt jegyez.

Ezen határozat értelmében a vármegye alispánja megkeresést intézett a főszolgabírákhoz, melyben a községi hitelszövetkezetek célja, szervezete, közigazgatási és társadalmi haszna tüzetesen meg volt világítva. Hangsúlyozta az alispán, hogy a községi hitelszövetkezetek alapítását, istápolását „elsőrendű földadatnak fogják tekinteni; oly kötelességnek, mely azt terheli, ki állásánál, a beléhelyezett bizalomnál fogva társadalmi téren is hivatva van a közérdek harcosai között a vezérszerepre vállalkozni“.

A főszolgabírák lelkes buzgalommal fogtak a dologhoz. Látták, hogy a falu népe pusztul, tehát segíteni kell. A vidéki kisebb pénzintézetek 12—16 százalékos kamatra adták a kölcsönöket. A hitel útja sokszor még ily terhes feltételek mellett is el volt zárva a kisember előtt, aki pénz hiányában, mikor fizetésre szorították, kénytelen volt jószágát, terményét poton áron elvesztesgetni.

A vármegye részéről jegyzett 2000 darab üzletrészen felül az 1896. év végéig a közönség is 1111 darabot jegyzett. Megalakult a Torontálmegyei Központi Hitelszövetkezeti és működése első évében már 12 falusi hitelszövetkezetet is sikerült szervezni. Ettől kezdve azután gyorsan fejlett a dolog és a múlt év végén, az első tíz esztendő lefolyásával, 118 volt már a torontáli hitelszövetkezetek száma. A szövetkezeti tagoké 36.250, a jegyzett üzletrészeké 81.327. Az üzletrészek értéke 4

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
— SZÖVETKEZET —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi Iroda: IX., Imre-uteza 4. sz.

— Nagy kőpinczéi: BUDAFOKON. —

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKET**. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!
 Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

millió 501.550 korona, melyből a tagok tényleg már 2 millió 711 ezer 243 koronát fizettek be. A takarékbetétek összege 5 millió 62 ezer 697 korona, a tartalék-alapé 287.650 korona.

Nagyon érdemes része a torontáli szervezkedésnek az, hogy a hitelszövetkezetek többje nemcsak a hitel-igények kielégítésére szorítkozott, de a tagokat egyéb törekvésekben is támogatta. Így a csenei, écskai, bánlaki, torontálszécsányi, zichyfalvai, bogárosi, törökkanizsai, németczerenyai, gyertyámosi szövetkezetek a tagok gabonájának közös úton való eladását szervezték. A csőszteleki a tojáseladást közvetítette. A glogoni népkönyvtárt szerzett a Magyar Gazdaszövetség közbenjárásával és most téli időben hetenkint háromszor ingyenes gazdasági előadásokat tart és tagjai részére magyar nyelvtanfolyamot rendez. A gyéri tagjai részére 82 hold földet szerzett. Az istvánföldi, bókai, szárcsai, módosi és torontálszécsányi szövetkezetek lépéseket tettek a határban levő nagyobb területek parcellázása ügyében. A kübekházi szövetkezeti gőzmalmot és fürdőt szervezett; közvetíti a tojáseladást. Mint különlegesség megemlíthető, hogy számos törvénytelen gyermek törvényesítését előmozdította azáltal, hogy szegénysorsú, vadházasságban élő tagjai részére ingyenes esketést eszközölt ki, vagy helyette a díjat megfizette.

A lajosfalvi szövetkezet komlóvásárokat rendez, hogy a tagok által termelt komlót jól értékesítsék. Az ólécí a község utcai gyalogjárói kiépítése alkalmából külön kölcsönöket engedélyezett. Az écskai, bánlaki és ürményházi cséplőgépeket, az ólécí és torontálszigeti vetőgépeket vásároltak, hogy a tagok ebbeli szükséglete olcsón és jól nyerjen kielégítést.

Látjuk tehát, hogy mennyi áldásos dolog fakadhat a szövetkezeti élet nyomán. A mozgalom intézői azonban ezzel még nem látják befejezettnek a munkát. Előttük áll a jövő feladatáé, hogy ahol a viszonyok kedvezőek és vezetésre hivatott helyi tényezők vannak, ezeken a helyeken közös tenyészállatok tartásával emeljék az állattenyésztést. Az eddiginél nagyobb mértékben kívánják előmozdítani a gazdasági termények kedvezőbb értékesítését. A tagok részére gazdasági gépeket, vetőmagvakat, erőtakarmányt, műtrágyát és egyéb gazdasági fogyasztási cikkeket közvetítenek. Rávezetik a népet a hasznos háziipar fejlesztésére. Zöldségtermelés, baromfitenyésztés okszerű meghonosítását is célul tűzik ki, ahol a viszonyok alkalmasak.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének közgyűlése.

Szerdán délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete herceg Eszterházy Miklós elnöklete alatt, aki megnyitóbeszédében beje-

lentette, hogy a gyűlésen 42 tag 1448 szavazat képviselőjében jelent meg. A napirend első tárgyaként az igazgatóságnak a múlt üzletéről beszámoló jelentését terjesztették elő s ezzel kapcsolatban a felügyelő-bizottság jelentését. Így ezeket, valamint a zárószámadásokat és a nyereség felosztására vonatkozó javaslatokat a közgyűlés egyhangúlag jóváhagyta. Rubinek Gyula az évi jelentésnek a szerbiai sertés behozatalra vonatkozó részét tette szóvá. Haydin János azt az óhajtását fejezte ki, hogy a szövetkezet több üzletágot ne karoljon fel többé. Vancsó Gyula felszólalása után Percel Ferenc vezérigazgató köszönte meg azt az elismerést, amit Rubinek a szövetkezet működése iránt kifejezett, majd részletes felvilágosítást nyújt a jelentésre tett észrevételekre, Haydinnal szemben kijelenti, hogy új üzletágak felkarolása természetes következménye a szövetkezet fejlődésének, abban nem akadályozhatja meg a szövetkezetet az esetleg észlelhető ellenszenv. sem. Emődy József indítványára a közgyűlés kimondotta, hogy az évi jelentésnek a szerbiai sertés behozatalra vonatkozó része nem érinti a Mezőgazdák Szövetkezetének azt a határozott álláspontját, hogy a szerb sertésbehozatalt nem tartja kívánatosnak.

Gyári alkalmazottak szövetkezése. Az uralkodó drágaság és ebből folyóan a megélhetés nehézségei mind nagyobb mértékben szorítják rá a hasonló sorsban élőket a helyes irányban mozgó szervezkedésre. Így legutóbb a kaposvári cukorgyári munkások és egyéb alkalmazottak fogyasztó szövetkezetet szerveztek, hogy olcsóbban és jobban tudják kielégíteni a szükségleteket. Hasonló szervezkedés másfelől is hallatszik, sőt a főváros területén működő több intézet és vállalat is foglalkozik azzal a tervvel, hogy az alkalmazottak jobb megélhetésére szolgáló fogyasztó szövetkezet szervezését előmozdítsák. Az alakulóban levő Országos Fogyasztási Szövetkezet kötelékébe a Ganz-gyár, Vulkán gépgyár, a Budapesti Szivattyú- és Gépgyár, a Magyar Belga Fémiparárúgyár, Eisele József gépgyára, az Alfaseparator léptek be alapító tagoknak. Az alapítótagsági díj fejében a gyárak munkásai a fogyasztási szövetkezet raktáraiba szóló bevásárlási igazolványt kapnak. E tömeges belépés biztosítja a nagy taglétszámot, ami lehetővé teszi az olcsó bevásárlást. A törzstagoknak, akik hat részletben törleszthető 60 koronát fizetnek, az árút egy hónapi hitelre házhoz szállítják. A tíz koronát fizető rendes tagok készpénzzel vásárolhatnak a szövetkezet boltjában. E drága világban az ilyen mozgalmak különösen fontosak. Azért is, mert a kölcsönös megértést előmozdítják, munkaadót és munkást közelebb hozhatják egymáshoz.

**LOKOMOBILOK, GŐZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Egy érdemes ipari munkás ünneplése.

— Ötvenéves szolgálati jubileum. —

A „Pátria“-nak, ennek a nagy nyomdai műintézetnek — melyben a mi „Független Ujság“-unk készül — a személyzete ritka szép ünnepet ül november 16-án. Ünnepelni fogja a magyar nyomdásziparosok egyik veteránját Schüller Jánost, aki épen most tölti be fél-századik évfordulóját annak, hogy a szedőszekrény mellé állott.

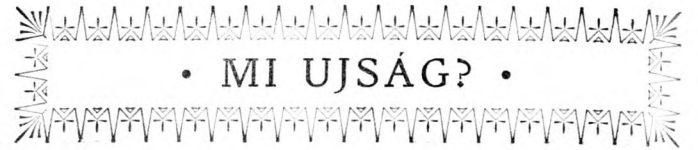
Nagyon kevesen vannak már életben azok közül, akik Schüllerrel együtt léptek az ipari munka rögs, nem egyszer göröngyös országújtára, melyen a boldogulás nem mindig az egyéni becsületesség, iparkodás és önzetlen törekvéshez fűződik. Látjuk a mindennapi életben, hogy emberöltőket töltenek el számosan, mint közkatonák, bár hivatottak volnának arra, hogy az iparfejlesztés nagy munkájában küzdők első soraiban foglaljanak helyet. Hja, küzdelem az élet, az egész vonalon! Török, marják az emberek egymást:

— Előre!

S éppen az ipari téren a felsőbb hatalomnak, a Sorsnak szerencsés gyermekei azok a kevesek, akiknek sikerül kiemelkedni a munkások sok ezreinek a tömegéből. Az abszolút igazság azonban abban van, hogy azokat a közlegényeket, akik a tömegben maradvák is épp oly hangyaszorgalommal dolgoznak, fáradnak az ipari munka terén, épp úgy meg kell becsülnie a társadalomnak, mint a munka hadvezéreit. Az ipari munka terén sehol nincs oly létjogosultsága, mint épen a nyomdászat terén a költő azon mondásának, hogy: „tiszteljétek a közkatonákat, nagyobbak ők, mint a hadvezérek!“ A nyomdaipar terén még a legcsekélyebb munkaerőnek is meg van a maga nagy fontossága.

Ilyen érdemes közkatonája a magyar nyomdaiparnak Schüller János, aki fél-száz esztendő tölthet el a szedőszekrény mellett becsületes munkában, szerényen, megelégedetten. A „Pátria“-nyomda labirintus-szerű helyiségeibe ha betéved az ember, lát egy tiszteletreméltó öreg embert, hol itt, hol ott a szedőszekrény mellett. Dolgozik serényen, a munkakedve lehet csak tán nagyobb a szerénységénél. Ilyen ember volt ötven éven keresztül Schüller János, a mi jubiléumunk; akinek életfolyásáról az alábbi írás szól:

1843. szeptember 27-ikén született Tolnán. Négy elemi és a piarista gimnázium két alsó osztályát elvégezvén, 1857 október hó 6-ikán szedőtanoncul belépett *Heckenast Gusztáv* könyvnyomdájába. 1861 október hó 12-ikén segédgé avatták. Pár esztendeig, mint segéd dolgozott különböző helyeken, de nyugtalan fiatal vére nem hagyta nyugodni, vándorbotot vett kezébe. Bejárta Alsó- és Felső-Ausztriát, Vorarlberget, Tirolt, Svájcot, Karinthiát és Krajnát, Horvát-Szlavonországot. Sok hányattatás után végre is a családalapítás révébe evezett. A hetvenes évek elején Pécsen megnősült. Baumgartner Mária-t vezette oltárhoz, kivel 35 évig a legpéldásabb családi életet élte. E házasságból 13 gyermek származott, 6 meghalt, 7 még él. 1893-ban — mint már 50 esztendőn felüli férfi — lépett be a Pátria-nyomdába, hol mint szorgalmas, derék munkása az üzletnek mind mostanáig, szaktársai és főnökei szeretetteljes támogatása mellett dolgozik. Ő is egyik megalapítója volt a nyomdászok segélyező-egyesületének, mely azóta hatalmas támogatójává és gyámoltójává lett a nyomdászoknak, melyet 1865-ben alakítottak a lelkes elődök.

Tél az idő . . .

— Iglóroló írják, hogy ott tegnap dél óta havazik . . . a Tátrában erősen havazik . . . Ezek a tudósítások jelentek meg e héten a napilapokban.

Egyszóval: itt a szigorú hideg tél, a szegény embernek legtöbb gondot adó évszak. Tavaly olyan hosszan tartott a téli hideg időjárás, hogy azt hittük, sohasem evickélünk ki belőle. S imhol most megest korán kezdi Tél apó. Hát, hiszen nem volna baj a korai tél, ha Tél apó korán kirázná is kopott fehér subája alól a hópihéket, ha azok az *elvetett őszi*-nek meleg takarója gyanánt szolgálnának! De nem lehetett ám eddig a szárazság miatt még szántani sem; ahol szántottak, vetettek, nem kelt ki a vetőmag, mert nincsen az édes anyaföldben egy szemernyi nedvesség, mitől kicsírázhatott volna. Nem lesz őszi, nem lesz tavaszi takarmány. Kétségbeejtő állapot biz ez.

Tél az idő . . . Borunk, buzánk kevés termett, — az első hó pihe láttára elfacsarodik a szívünk, s a jövő reménységnek kihál az utolsó csirája is a magyar gazda szívében . . . mert csakugyan megbűnhődni a mai világban a multat s jövődőt . . .

Schüller János. (1857—1907.)

Szent Imre ünnepe. Szent István első királyunk fiának, az ifjúsága virágjában elhalt Imre hercegnek emlékezete az utolsó esztendőben elevenen ihlette meg a magyar társadalmat. Különösen a tanulóifjúság körében támadt lelkes és bensőséges érzése ennek a visszaemlékezésnek. Az ideálok között, melyeket a magyar fiataliságnak szívében kell hordoznia, az ő alakja joggal kér helyet és kegyeletet. Az idén éppen kilencszázados fordulója volt Szent Imre születésének s most az évforduló alkalmából a fővárosban s az ország több középiskolában ünnepet szenteltek az első királyi emlékezetének. Kedden, a Szt.-Imre

jubileum napján akarták volna letenni az alapkövét Budapesten a Szent Imre fogadalmi templomnak, melynek fölépítéséhez lelkesedéssel járult hozzá a katolikus magyar társadalom. Ám az alapkövetést még sem tűzhették ki, egyrészt, mert a gyűjtött összegek még nem érkeztek be, másrészt mert a templom építésére kifizemelt telek megvétele még nem perpekt dolog. Így a középponti bizottság kénytelen volt az alapkövetést a jövő tavaszra halasztani.

A koronaórség újjászervezése. A budai királyi várban szolgálatot teljesítő koronaórséget Széchenyi Béla gróf koronaőr kezdeményezésére újjászervezik és történeti vonatkozású új egyenruhával látják el. A király már ez év tavaszán hozzájárult a tervezett reformhoz és az új egyenruha átalakításához. Mivel azonban a reform költségeit csak ezután szavazza meg a képviselőház, az újjászervezés munkálatait a jövő évben hajtják végre.

Egy királyi herceg balesete. Ferenc Szalvátor királyi herceg két fiával, akik Feldkirchben tanulnak, a minap automobilon ment Feldkirchbe. Utközben Dornbirn és Hohenems között a királyi herceg automobilja összeütközött egy kocsival, amelyet teljesen összezúzott s a lónak két lábát is leszakította, úgy hogy azonnal agyon kellett löni. A kocsis utasai is megsérültek, sőt

egyikük súlyosan. A királyi herceg és két fia sértetlenek maradtak, csak az automobil sérült meg kissé és bár még használható lett volna, a királyi herceg fiaival gyalog ment be Feldkirchbe.

Az új huszkoronás. A jövő tavasszal, május elsején új huszkoronás bankjegy kerül forgalomba a mostani helyett, még pedig egyszerre harminc millió darab. A Magyar-Osztrák Bank nagy előkészületet tesz az új bankjegy nyomására. Bár a technikai kivittel már teljesen tisztában vannak, a harminc millió bankjegy nyomása mégis nagy időt vesz igénybe. Az új huszkoronás bankjegyeket az eddiginél sokkal erősebb papírra nyomják és a nyomásra új gépeket használnak. Valamivel kisebbek lesznek a bankók a mostaninál, de nagyobbak a tízkoronás bankjegyeknél. A mostani huszkoronások vörös számjegyei helyett viola számjegyeket fognak alkalmazni, olyanokat, mint a mostani tízkoronásokon. A számjegyek lényegesen nagyobbak lesznek a kivitelükben is eltérők a mostanitól. Az alapszín nem tiszta viola lesz, hanem a violának egy árnyalata, a melyben a kék, zöld és szürke fog összeolvadni. A bankjegy jobboldali mezéjében művészi kivitelű női fej lesz, melyet hullámfonású kör övez. A fej mind az osztrák, mind a magyar oldalon jobbra kerül s teljesen egyforma, ellentétben a mostani bankjegyekkel, a melyeken mindkét oldalon más és más női fej van.

A bolgár fejedelem inkognitója. Tátraháza csendjét a minap két hatalmas automobil zavarta meg. A gépkocsikból két pogári ruhába és két idegen katonai egyenruhába öltő ött térfi szállott ki és betért a vendéglőbe, ahol frissítőket rendelt. Itt bemutatkozott a társaságnak Müller Vilmos dr., az ottani szanatorium főorvosa, aki az urakat rövid társalgás után meghívta villájába. A kis társaságot a háziasszony vendégszeretete egy óra hosszat tartotta együtt. Másnap Müller dr.-eknek a posta nagy meglepetést hozott, a bolgár fejedelem nagy fényképét, melynek hátlapján e szavak állanak: „Je me rappellerai avec plaisir aux heures charmantes, que j'ai passé a ce beau Tátraháza. Ferdinand.“ (Szívesen emlékezem vissza a kedves órákra, amelyeket a szép Tátraházán eltöltöttem. Ferdinánd.) Az automobilos látogatók ugyanis a Murány gróf név alatt utazó bolgár fejedelem és kísérete volt.

A Festetics-uradalom parcellázása. A Festetics-féle vasvári és ollári uradalom parcellázását megkezdték. A földmívelésügyi miniszter megbízásából Lestyánszky Sándor min. tan. Vasvárra érkezett és megkezdte a földeknek felbecslését.

Negyvenéves szolgálati jubileum. Szép ünnepély folyt le kedden a pénzügyminiszterium új palotájában, Kovárcsik Károly hivatalosolga ünnepelte 40 éves szolgálati jubileumát, mely alkalommal a jubiléns kartársai, Paduch József főigazgató és az elnöki iroda tisztviselői jelenlétében értékes aranygyűrűt nyújtottak át a jubilénsnak. Az üdvözlő szavakra a jubiléns meghatottan válaszolt, mire Paduch főigazgató követendő példaképp állítva elő az ünnepeltet, szép beszédet intézett az összegyűlt szolgaszemélyzethez.

Gazdasági továbbképző iskolák. Délmagyarország legnagyobb gazdasági szervezete, a Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete, melynek tagjainak száma meghaladja a tízezret, újabban ismét jelentős mozgalmat kezdett a délvidéki földmívelő nép kulturális és gazdasági haladása érdekében. Az egyesülethez mintegy 150 fiókegylet tartozik Temes, Torontál, Arad, Bácsbodrogh és Kraszószerény megyékben, az

ország e nemzetiségek lakta vidékén. Az egyesület most felhívta a fiókjait, hogy állítsanak fel kebelükben gazdasági továbbképző iskolákat, amire egyébként a fiókegységek alapszabályaiban is van intézkedés. A továbbképző iskolák egyik jelentős célja a magyar nyelv ismeretének elsajátítása, mely főleg azokra az idősebb gazdákra nézve bír fontossággal, akiknek az iskolák falain belül a magyar nyelvet nem volt alkalmuk elsajátítani. Az iskolák, melyek november 15-én kezdődnek és egész télen át tartanak, ezenkívül a belterjes gazdálkodás ismereteinek terjesztését tűzték ki célul.

Az óbecsei tanítósztrájk. Az óbecsei községi tanítók beszüntették a tanítást, mert az iskolákat nem fűtötték. Mint Óbecséről jelentik, az iskolák fűtése miatt a tanfelügyelőt nem terheli a mulasztás, mert még október hónapban a közigazgatási bizottság elrendelte a fűtést, amit a község képviselőtestülete nem teljesített. A járási főszolgabíró hívta fel a tanítókat, hogy az előadásokat kezdjék meg az iskolákban és megígérte, hogy a tantermek fűtve lesznek.

Tűz a Felvidéken. Beregszászról jelenti tudósítónk, hogy szombaton és vasárnap éjjel a környék több községében tűz ütött ki, mely nagy károkat okozott. Nagy-Lónyay Lónyay Gábor gróf uradalmában egy nagy gabonamagtár az összes ideai terméssel és a takarmánykészlet elpusztul. Botrágyon gróf Lónyay Elemér uradalmában az istálló és a gazdasági épületek pusztultak el. Bányuban tíz ház s melléképületekkel és a ref. templom is leégett.

Elvi döntés tejhamisítási ügyben. A földmívelésügyi miniszter legutóbb kimondotta, hogy hamisított tej forgalomba hozataláért a felelősség nem a tejgazdaság tulajdonosát terheli, hanem azt, aki a kérdéses időben a tejgazdaságot tényleg vezeti.

Kizárt román diákok. A kolozsvári egyetem tanácsa kizárta a kolozsvári egyetemről Lukács László, Serbán Aurél és Ciuciu Silvius egyetemi hallgatókat, akik a Mócson tartott tiltakozó népgyűlésen részt vettek és ott beszédeket tartottak. Az egyetemi tanács eredetileg az összes magyarországi egyetemekről kizárta a nevezett diákokat, de a közoktatásügyi miniszter ezt nem hagyta jóvá és a tanácsot új határozathozatalra utasította. Az újabb határozat már csak a kolozsvári egyetemről való kizárásról szólt. A kizárt diákok egyike, Lukács László, fia Lukács Lászlónak, abelenyesi képviselőnek s úgy látszik, már zsenge ifjúságában apja nyomdokaiba lép.

Rákóczi hazahozatalának évfordulója. A héten egy esztendeje annak, hogy Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak hamvait, a messze idegenből diadalmenetben hazahozták. Az évforduló alkalmából, mint Kassáról jelentik, Abauj vármegye és Kassa város díszközgyűléseket tartottak. A városi közgyűlés kimondotta, hogy Rákóczi temetésének napja városi ünnep lesz és temetésének esztendeje a városi tisztviselőknek szolgálatába kétszeresen fog beszámíttatni. Elhatározta továbbá a városi közgyűlés, hogy Rákóczi arcképét a városi közgyűlési terem számára megfesteti és a jövő évi évfordulón leleplezi. Az évforduló alkalmából a város összes templomaiban ünnepies rekviem volt, melyet a dómban Fischer-Colbrie püspök celebrált.

Tolvaj egyetemi tanár. A perugiai esküdtszék érdekes esetet tárgyal. A pör a körül forgott, hogy a kolostor könyvtárosa hirtelen meghalt és a könyvtár

átvételekor konstatálták, hogy egy nagyértékű, miniatűr díszítésekkel ékesített zsoltar-kötet hiányzik. A feljegyzésekből aztán kitűnt, hogy a könyvtáros a kötetet jó barátjának, Odgy egyetemi tanárnak kölcsönözte. Odgy azt hitte, hogy rajta nem fogják keresni a könyvet, eladta tehát 5000 frankon egy párisi antikvárusnak. A tárgyaláson a professzor bevallott mindent. A védő szakértőkre hivatkozott, akik tényleg igazolták, hogy Odgy nagy fokban morfinista és beszámíthatatlan. Az esküdtek bűnösnek mondták a vádlottat, a törvényszék pedig az enyhítő körülmények tekintetbe vételével 9 havi fogházra ítélte Odgyt.

A Nyugatmagyarországi Gazdasági Takarékpénztár r. t. alakuló közgyűlése. A napokban tartotta a Nyugatmagyarországi Gazdasági Takarékpénztár r. t. alakuló közgyűlését, amelyen 22 részvényes 624 részvény képviselőjében jelent meg. Az új pénztárat 200,000 korona alaptőkével alakult meg és a közgyűlés alkalmával annak elnökévé Széchényi Rezső gróf gyöngyösapáti nagybirtokos lett megválasztva. Igazgatósági tagok lettek Laehne Hugó országgyűlési képviselő, Wallner József esperes-plébános, Freyberger Sándor kereskedő és gyáros, Molnár János gyógyszerész, Szabó István dr. ügyvéd és Egan Imre gazdasági egyesületi titkár. A felügyelő-bizottság tagjai lettek Berényi Pál dr. kereskedelmi iskolai tanár Sopron, Görög József m. kir. adótárnok, Mórócz István tanító, póttag Darvas Károly tanító. Az új intézet működését f. é. december hó 1-én kezdi meg és annak helyiségei a Nyugatmagyarországi Földművelők Gazdasági Egyesülete helyiségeivel kapcsolatban lesznek.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasút-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

! EGYETEMES ACZÉLEKÉK. !

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmányok még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélczim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

GAZDASÁGI DOLGOK

Hasznos igavonók.

Ha a már oly sokszor fölmerült kérdésre, hogy a ló vagy az ökör-e a jobb és gazdaságosabb igavonó, meg akarunk felelni, fel kell sorolnunk mindkét állatnak az előnyeit és hátrányait, melyeket összevetve, megközelítőleg helyesen kimondhatjuk ugyan ítéletünket, azonban az sohasem lehet általános, mert minden alkalommal figyelembe kell vennünk a helyi viszonyokat is, amelyek gyakran kényszerítenek bennünket arra, hogy eltekintsünk a faji előnyöktől.

A ló gyorsabb s általában kitartóbb mint az ökör s azért egy és ugyanazon idő alatt mindenesetre több munkát végez. Gyorsabb mozgása folytán különösen fogasoláznál, hengerezésnél sokkal jobb a ló, mely különben is tanulékonyabb, szófogadóbb és rendszeretőbb az ökörnél s ezért a *szántó-, arató és hasonló gépeknél pótolhatatlan*. Ezenkívül könnyű szerrel elviseli a ló az időváltásnak minden mostohaságát s hosszabb utakban, bármily rosszak legyenek is azok, hasonlíthatatlanul kitartóbb az ökörnél.

Lássuk azonban az ökrök előnyeit is. Az ökör a lónál lassúbb, de sokkal egyenletesebben mozog s azért a legnehezebb terhet is egy és ugyanabban a taktusban huzza, mint a legkönnyebbet. *A szántásra tehát az ökör alkalmasabb* mint a ló, mert a barázda egyenletesebb marad utána.

Ami a trágya, zöldtakarmány és egyéb nehéz fuvarrel illeti, ha nem kell vele hosszú utat tenni, úgy avval majdnem olyan gyorsan végez, mint a ló, mely az ily fuvarral csakis lépésben ballag.

Előnye az ökörnél az is, hogy jóval kisebb mértékben van az elbetegedésnek kitéve mint a ló; de emellett *trágyája is jóval több, sokkal értékesebb* és sokkal *hosszabb időn át hat*, mint a lótrágya s ezenfelül mindenféle talajra alkalmas.

Egyike azonban az ökrök legfőbb előnyeinek, hogy mind beszerzési ára, mind tartása, gondozása és szerzése jóval kevesebbe kerül a lovakénál. Továbbá igen fontos körülmény az is, hogy akkor, amidőn a munkaidő szünetel, az ökröket nyugodtan hagyhatjuk az istállóban s ott jóval kevesebb takarmánnyal beérik, mint munkaidőben. Ellenben a ló mindég egyenlő mennyiségű eledelt fogyaszt, akár dolgozik, akár pihen s az istállóban való hosszabb veszteglés határozottan hátrányára szolgál, elgyengül és elbetegesedik, mert az, hogy a ló, midőn hosszabb időn át az istállóban áll s ismét befogjuk, táncol, ugrál, korántsem amellet bizonyít, hogy megerősödött, hanem inkább a kedélyhangulatának róható fel, mert örül, hogy végre ismét a szabad levegőre került. Elgyöngülését azonban eléggé bizonyítja azon tény, hogy ilyenkor nagyon hamar kifárad és egy cseppet sem kitartó.

A ló és a szarvasmarha tartásdíját egybevetve, bátran mondhatjuk, hogy az egy vidéken, mint a másikon olyan arányban áll legalább is egymáshoz, mint az egy a másfélhez, azonban ott, ahol a szarvasmarhának jó legelője van, ott a tartása fele annyiba kerül, mint a lóé.

Azonban még ez a körülmény sem dönt egészen a, ökör mellett, mert tekintetbe kell vennünk a munkanapok számát is, valamint a végzett munka nagyságát. És ugyancsak megjárna az ki, csak azért, mert az ökörtartás olcsóbb, kiterjedt gazdaságában a lovakat

a ló
meg
k az
lító-
ban
mal
lyek
elte-

ör s
öb-
sen
ny
sze-
onló
lvi-
át s
zok,

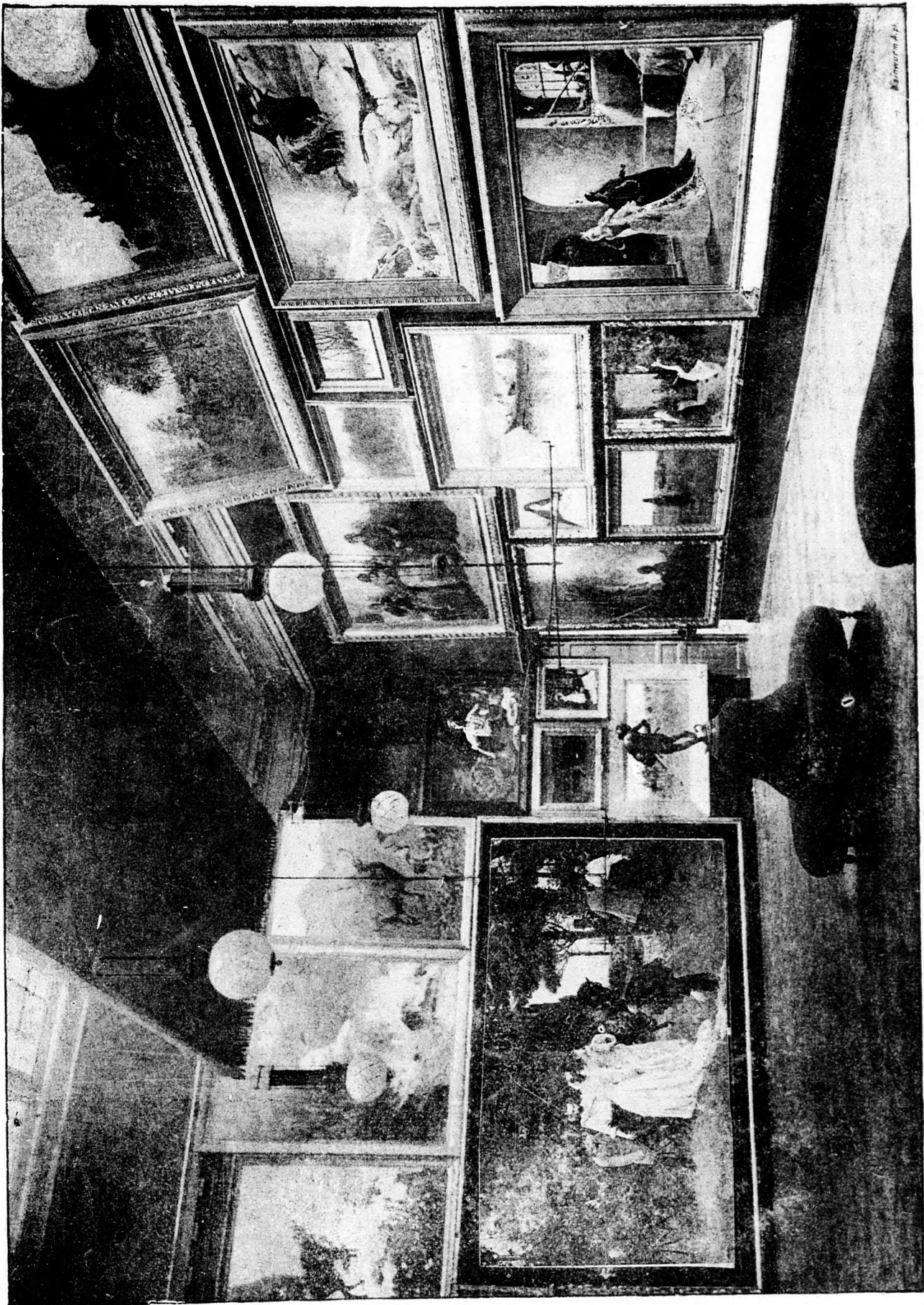
ónál
rt a
oan
az
le-

part
val
ily

ék-
lett
kal
lül

gy
er-
en
ka-
ló-
int
yi-
az
rá-
gy
hét
vít,
tá-
ad
o-
ad

an
on
az
ak
é.
a,
a-
át.
az
at

Képtárlat.

eladná és csupa ökröt szerezne be helyettük. Ezt csak ott lehetne megtenni, ahol igen csekélyek a távolságok, mert különben már a 15-20 kilométernyi távolságban fekvő legközelebbi városba is csak igen nagy idővesztés árán hordhatnánk be, vagy onnan ki a fuvar.

Viszont káros dolog az is, amidőn egy-egy gazda teljesen nélkülözi az ökörállományt s minden munkánál lovakkal parádéz. Az ilyen gazda azután tarthat annyit lovat, hogy maga is elcsodálkozik rajta, hogy azok minden, tehát a legnagyobb tavaszi és őszi munkaidőben is elégséges igavonó erőt képviseljenek s az állományt azután, mint haszontalan fogyasztót, tartania kell drága pénzen akkor is, amidőn kevesebb a munka és az állatok az istállóban tétlenül állanak.

Legjobb a középút. *Lovat tartanunk minden esetre kell*, de csak annyit, amennyi feltétlenül szükséges, az egyéb állományt pedig ökörből pótolhatjuk, kellő egyensúlyban és gazdasági viszonyainkhoz mérten. Mindenesetre fontolóra kell vennünk ilyenkor azt a fontos körülményt is, hogy egyrészt ökreink, a lovakhoz képest valóságos trágyagépek, másrészt pedig azt, hogy a lovakon, ha azok kidőlnek vagy feleslegessé válnak, nem mindig adhatunk könnyű szerrel és megfelelő áron túl, de az ökröt mindig felhízlalhatjuk s többet kapunk érte, mint a mennyit vétel árban fizetünk; pedig közben mennyi hasznot hajtott trágyában úgy, mint munkában.

Határozottan állást foglalok azonban azon szokás ellen, hogy igavonó jószágként teheneket tartunk. A tehén arravaló, hogy tejet, tejterméket, trágyát adjon és borjúkat neveljen; mert ha még ezenfelül munkára is fogjuk, akkor azon sok mindenféle közül, amit tőle elvárunk valamelyik irányban nem lesz tökéletes. Ha már igavonó jószágot a tejszolgáltató és trágyagépet képviselő állattal kapcsolatba akarjuk hozni, akkor inkább tartunk bivalyokat, amelyeknek a természet akkora erőt kölcsönzött, hogy a tejelés mellett könnyű szerrel elbirják végezni a tőlük megkövetelt munkát is.

G. Tan.

A kiállításra szánt baromfi előkészítése.

Ismeretes dolog, hogy a „Baromfitenyésztők Országos Egyesülete” folyó évi november hó 28-tól december 1-ig nemzetközi baromfikillitást rendez. A földművelésügyi miniszterium és a baromfitenyésztő egyesületek fáradhatatlan munkássága ma már oly hatalmas termelési ággá fejlesztette a baromfitenyésztést, hogy baromfiakból és baromfitermékekből kivitelünk értéke vetekedik buza-kivitelünkkel.

Tekintettel azon körülményre, hogy mindjobban és jobban közeledik a rendezendő nemzetközi baromfi-kiállítás megnyitásának ideje, szükségességét látjuk annak, hogy a tenyésztőkkel röviden megismertessük, miszerint milyen úton és módon készítenő elő a kiállításra szánt baromfi.

A kiállításra szánt baromfit tanácsos mindenképp előtől szappanos vízben megmosni és pedig a világos színű állatokat 4-5 nappal, a sötéteket pedig 8 nappal az elküldés előtt. Ezen mosás után (egészen az elszállításig) tartuk állandóan tiszta szalmán állatainkat és eleségükbe olajtartalmu magvakat keverjük, mint pl. kenderet, lent, napraforgót stb., hogy mosás által elvesztett fényét a tollazat ismét megkaphassa. Minden egyes állat mosásához két személy és három edény szükséges: az egyik pedig az egyik edény meleg vízzel töltendő meg, ebbe azután a megmosásra szánt baromfi egészen nyakig bemártandó, hogy a tollazat vízzel teleszívhatta magát, itt azután az egyik egyén az állatot tartja, míg a másik

azt alaposan beszappanozza. A szappanozás után a tollazat alaposan megmosandó és pedig mindég csak a tollak fekvésének irányában, a fejtől egészen az állat faráig, a mosást végzőnek egyik kezével lehetőleg a tollazat alá is kell nyulnia és a szappant a lehetőséghez képest onnan is eltávolítani. Ezen eljárás után az így megmosott baromfit egy másik edényben még le is kell öblíteni, azaz a szappanos vizet a kezek simítása által a tollazatból el kell távolítani. A szappanos víznek a tollazatból való alapos eltávolítása igen fontos, mivel a tollazat között maradt szappan folytán az egyes tollak összeragadnak és ezáltal az állat tollazata csunya kinézetű lesz. Eppen azért az állatot még egy harmadik tiszta vízzel telt edényben is le kell öblíteni, hogy csak valami kevés szappan is ne maradhasson meg a tollazat között.

Mosás után célszerű lesz még az állatot addig a kezünkön tartani, amíg az a víztől majdnem teljesen lerázza tollazatát és azt azután tiszta friss szalmával kipárnázott kosárban a takaréktűzhelyhez helyezni, hogy minél hamarabb száradjon ki a tollazata.

A legutolsó leöblítés után a tollazatot rizsporrrel is behinthetjük, ez szintén nagyban elősegíti a tollazat kiszáradását, csak hogy ebben az esetben nem szabad a rizsporrrel takarékoskodnunk.

B. E.

Szalma-, széna- és szecsaküldemények fuvardíjkedvezménye.

Az ország túlnyomó részében mutatkozó nagymérvű takarmányhiányra való tekintettel utasította a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy úgy a saját vonalain és a pécsbárcsi vasúton, valamint a m. kir. államvasutak kezelésé alatt álló mindazon helyi érdekű vasutakon, melyekre nézve az államvasutaknak az üzletkezelési szerződés értelmében szabad díjszabási jog van biztosítva, a magyarországi állomásokról magyarországi állomásokra szállítandó *állattenyésztéssel s illetve mezőgazdasággal foglalkozó gazdák részére* takarmányozási célokra rendelt széna-, szalma- és szecsaküldeményekre nézve a szállítási díjnak kocsis- és fuvarlevelenként legalább 10.000 kg.-ért való fizetése mellett a II. kivétel díjszabásnak díjtételeit alkalmazza rovatolás útján. Ezen kedvezmény november 1-től visszavonásig, de legkésőbb 1908. évi április végéig érvényes. A kedvezmény a rendes fuvardíjjal szemben mintegy 30 százalékos mérséklésnek felel meg. Ha azonban a díjmérséklést vesz-szük figyelembe, amely kérdéses árucikkek után az államvasutak vonalain évek óta engedélyezettnek szokott, úgy ez 15 százalékos tesz ezen mérsékelt díjtétellel szemben. A miniszter a többi hazai vasutak igazgatóságait felszólította, hogy a kérdéses küldeményekre nézve saját vonalaikat illetőleg megfelelő díjkedvezményt engedélyezzenek.

A díjkedvezmény a vármegyei, illetve vidéki gazdasági egyesületek és az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által szabályszerűen kiállított igazolványok alapján vehető igénybe. E mellett az így igazolt takarmányküldeményeknek az illető rendeltetési állomáson tényleg leadatniok és onnan tengelyen elfuvaroztatniok kell.

A kedvezményt kigazdák is igénybe vehetik oly módon, ha többen összeállva, társulva hozatnak takarmányt, vagy az illetékes vármegyei gazdasági egyesület útján tömegesen rendelik meg. A mai nehéz gazdasági viszonyok és szűk takarmánytermés enyhítésére igen nagy jótétemény ez a jelentékeny kedvezmény.

MULATTATÓ

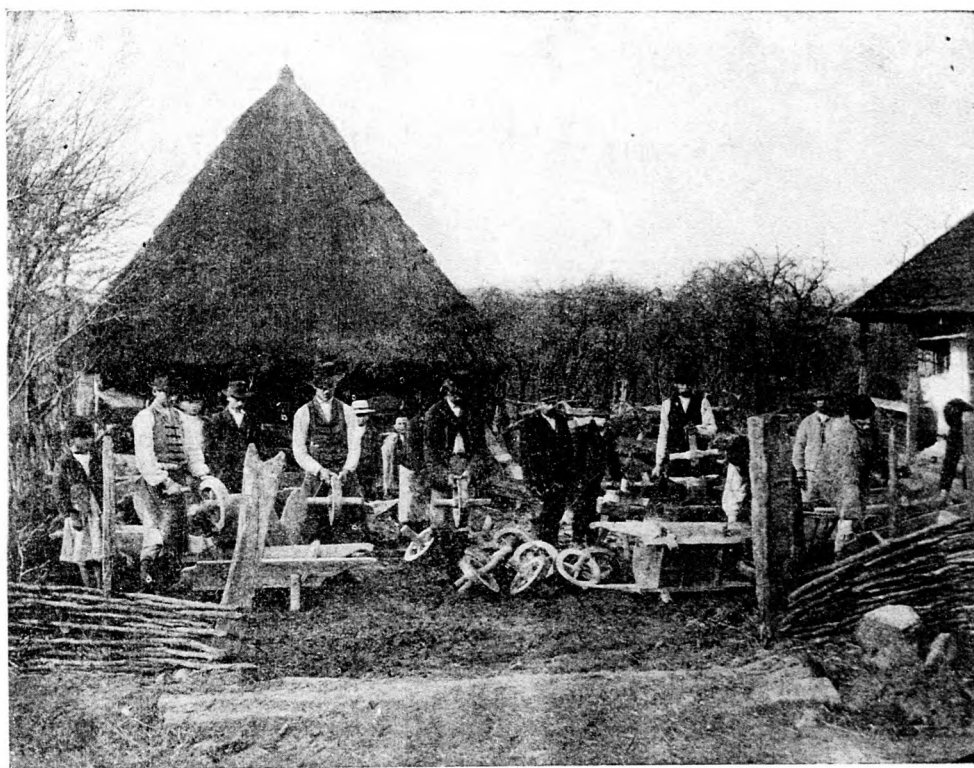

Az orosz-osztrák barátság idejéből.

Hogy a katonai erényekben oly szegény magyar sereg negyvennyolc táján mégis sokszor győzni talált a kitűnő osztrák armádia fölött, a császár segítségére eljött az orosz. A cár parancsolta így, de mint a történetírók sokszorosan megírták, a muszka sereg maga bizony szívesebben verte volna a szövetséges társait, a rosszhírű, kellemetlen osztrákokot. Az akkori orosz-osztrák

káját és bement a másik terembe, hogy valami intézkedést tegyen. Mire visszatért, az asztalnak hült helyét találta és sapkája a földön hevert. Az asztalt egy ujonnan érkezett s társaihoz szegődött osztrák őrnagy foglalta el.

Krokovics hozzá lép és kérdi, hogy milyen jupon vette el az asztalt, amelyen az ő sapkája feküdt. Az őrnagy visszahebegi, hogy nem tud oroszul. Ekkor egy németül értő orosz tiszttel azt kérdezteti a főhad-

Az árdánházi faipari termelő szövetkezet fagegmunkáló telepe.

barátságra jellemző ez az itt következő történet is, amely már a muszka sereg kitakarodása idején történt Kassán, s a melyet egy orosz tiszt jegyzett föl a naplójában.

Egy orosz főhadnagy, Krokovics, megvendégelte társait s ők ültek a vendéglő termének egyik, a sereghez beosztott osztrák tiszt meg a másik szögletében. Az emelvényen egy kis zenekar játszott az osztrákoknak. Pezsgőzés közben Krokovics föláll, iszik a cár egészségére; azután egy aranyat dob a zenészeknek és tust huzat. Az oroszok hurrát kiáltanak, a zenészek húzzák a tust, de az osztrákok oda se hederítenek. Ekkor Krokovics újra tölti poharát és Paskievicsre, a magyarok legyőzőjére üríti. Az osztrákok oda se neki. Krokovics tűzbe jött, harmadszor is iszik és így kiált:

— Eljen Magyarország, vesszen Ausztria! — Ismét tus és hurrá ordítás.

Az osztrákok szinte sóbálványá váltak, majd az egyik fölkel és elhagyta a termet.

Krokovics is fölállt, a szomszédos asztalra tette sap-

nagy az őrnagytól: Hogy merte a földre dobni a minden oroszok címerét.

Az osztrákok elszörnyűködtek, hogy őrnagyukkal úgy bánnak. Krokovics meghallván, hogy az illető őrnagy és nem felcser, aminek ő nézte, kihívja párbajra. Az őrnagy mentegetőzik.

— No hát — kiált föl Krokovics — akkor csókoljon nekem kezét! — S kezét csókra nyujtva, közeledik az elámult őrnagyhoz. Ebben a pillanatban föltáru az ajtó és Rüdiger gróf, orosz tábornok lép be kíséretével.

(Rüdiger e napon történetesen átutazott Kassán és a főntemlített tisztől, aki a teremből eltávozott, értesült Krokovics dolgairól.)

— Melyik itt Krokovics főhadnagy? — kérdé a gróf az orosz tisztetekhez fordulva.

Krokovics kiáll a síkra.

— Ön lázadó; huszonnégy óra alatt elítéltetem és föbelövetem! Tudja, hogy én ki vagyok?

— Tudom, — Rüdiger gróf.

— Igen, de a tábornagy távoztával én vagyok a főhadparancsnok.

— Tudom, kegyelmes uram, de azt is tudom, hogy uralkodómnak hű alattvalója vagyok.

— Azt mondja, hogy uralkodójának hű alattvalója — és csak az imént ivott a magyarok jóvoltáért és uralkodója szövetségesének vesztéért!

— Igen, ittam, mert a magyarok meghódoltak és most barátaink.

— Tábornok úr — szólta Rüdiger a kíséretéhez tartozó Frolovhoz — hívja össze tüstént a haditörvényszéket. — Frolov távozik.

— Kegyeelmes uram — szólalt meg Krokovics — huszonhárom éve vagyok főhadnagy, — eleget éltem. Gyakran láttam, hogy menti föl a bűnöst és ítéli el az ártatlant a haditörvényszék. Nem félek a jövőtől, tessék velem tenni, amit tetszik. Csak annyit kegyeskedjék

területének része: budai, szolnoki, nógrádi és hatvani szandzsákság szerepel. Bár Pest vármegye egész területe, kivéven Vácot, amely néha keresztény kézen is volt, török uralom alá jutott, mégis fennállott a török hódoltság egész idejében (1541—1686).

A megye rendei ősi területükről leszorítva, nógrád-megyei Fülek, Széchenyi és Nógrád várában, majd ezeknek török kézre jutása, vagy lerombolása után, Gács várában tartják fenn a megyét, szervezik valamennyi megyei hatóságot. Gyűléseket tart ez a föld nélküli megye, tisztviselőt választ, megrendeli a vármunkát, illetőleg végrehajtja e munkának pénzben való megváltását, kiveti porta szerint és behajtja az adókat, halállal fenyíti a törökösséget stb. Egykorú jegyzőkönyvének följegyzései igazolják, hogy bár a megye maga csak névleg állott fenn, joghatósága azonban nem volt névleges. A törvényesen kivetett mindennemű

A kistrákói faipari termelő szövetkezet nyirfaseprűt készítő telepe.

megengedni, hogy itt e helyen ürítsem ki az utolsó poharat társaim egészségére.

— Ön eszevezett, — kiáltott Rüdiger — pusztuljon a szemem elől, hogy többé ne lássam.

— Rögtön, csak fizetek.

— Takarodjék a pokolba — megfizetek én.

Ezzel az epizód véget ért és később Krokovicsot, akitnek hajszála sem görbült meg, majd agyonitatták a magyarok.

Megye terület nélkül.

— A törökvilág idejéből. —

A török a mohácsi csata után, mint jégverés vihara vonult végig a Tisza-Duna közén; s dúló hadjárata keserves nyomokat hagyott maga után. De ekkor még nem hódított. Tizenöt év múlva, 1541-ben Buda és Pest, a következő évben Szeged, 1552-ben pedig Szolnok is török kézre kerülvén, a Duna-Tisza közét, s vele Pest vármegyét egészen meghódította. A megye neve letűnt a török hódoltság térképéről s mint a budai basaság

szolgáltatást Pestmegye egész területén nemes és nem nemes aránylag folyvást teljesíti. Kecskemét város jegyzőkönyveiben minden évben megtaláljuk a porta-pénzt, mely a derék adónak tetemes része, sőt nyomát találjuk annak is, hogy a megyei hatóságot képviselő tisztviselőknek a város az e korban nagyon is szokásos ajándékot adja. Így például 1684-ben a Város Feő Birája Gácsba a szolgabírónak és a Vice Ispánynak csizmát visz ajándékba. Mindenesetre erős nemzeti érzületre és törvénytiszteletre vall, hogy a megye lakó-sai e névleg, helyesebbek csak jogilag fennálló hatóságnak is engedelmességek.

Mikor Pestmegye hatóságát távol is gyakorolja, tulajdonképpen a törvényt hajtja végre. országos törvények (1567: III., 1569: X. stb.) intézkednek a vármunkáról és az adóról, hogy a hódoltsági részek is tartoznak adót fizetni, de csak a felét annak, a mi az ország többi részében fizettetik; ugyancsak országos törvények (1574: XV., 1622: XX. stb.) tiltják a törökösséget is, vagyis a töröknek való önként hódolást, a török intézmények és szokások fölvételét, a török

biróhoz való folyamodást, a törökkel való társalkodást, vagy részére fegyverszolgáltatást; mind ezeket, mint hazaárulást, halállal büntetik.

Őszi éjszaka.

*Hol járok vajjon? Mély tengerfenéken?
Mi vesz körül? Nem zöldes fényű hab?
Mi rezdül fönn végtelen messzeségben,
Mint úszó fátyolrongy? Talán a nap?*

*Falon, tetőn átszivárogyva lágyan
Árnyék talán e sápadt, tompa fény?
És kóborolva cél nélkül, hazátlan,
Éjféli vándorszellem lettem én?*

*

*Mert most alakját meg nem tartja semmi,
Az őszi éjben kár valót keresni.*

*Eloszlik minden, terjengőn lebeg.
Ilyenkor járnak a kísértetek!*

*S mi egykor izzó tűz hazája volt,
Leszűrt, bús fénynyel úszik fönn a hold.*

*Emléke minden régi büszke lángnak,
Amik szívünkbe olykor visszaszállnak.*

Pásztor Árpád.

APRÓSÁGOK.

A soproni liceum 350 éves jubileuma. A soproni evang. liceum nemzeti közoktatásügyünk uttörői között foglal helyet. A XVI. században hozta létre a protestáns áldozatkészség és virágzó intézményé fejlődött, amelyben a hazának sok kiváló férfia nyerte kiképzését. Itt tanultak: Kis János, Berzsenyi Dániel, Döbröntey Gábor és más sok jelese a hazának; a ma élők közül Dóczy Lajos is itt tanult. Petőfi Sándor soproni katonaszkolákban szintén élvezte az intézet melegét. Itt alakította meg lelkes társaival egyetemben Kis János 1790-ben az első ifjúsági egyesületet, a „Magyar társaságot“, amelynek mintájára szervezték a hazai középiskolákban az ifjúsági önképzőköröket. A jubilaris ünnepély bizonyára országos érdeklődésre tart számot és seregesen töltenek majd Sopronba az egykori növendékek az iskola jubileumára. — A rendezőbizottság az ünnepély napját november hó 21-re tűzte ki. Az ünnepi megnyitót Gyurátz Ferenc, a dunántúli ev. egyházkerület püspöke mondja. A meghívottak között van a vall. és közoktatásügyi miniszter, a tudományos akadémia, az összes testvérintézetek. Az intézet volt növendékeinek, amennyiben lakhelyük ismeretes, névre szóló meghívókat küldenek s amennyiben meghívót nem kapnának, ezuton is meghívják az érdeklődőket.

Politikus asszonyok. Ismeretes dolog, hogy az angol a legpolitikusabb nemzet a világon. S nemcsak a férfiak, hanem a nők is politizálnak Londonban, a hol a parlament üléseire eljárni a szó szoros értelmében a társaságbeli illemhez tartozik. S ez nem divat csupán, hanem valóságos szenvedelem az angol asszonyok között, a kik nemcsak akarnak, de tudnak is politizálni. A felsőbb körök hölgyei teljesen otthon vannak a legszövevényesebb politikai kérdésekben is s nem egy politikus köszönheti emelkedését, vagy bukását titkos asszonyi intrikának, valamely előkelő szalon kedvencének. De a szalonokon kívül is élénken agitálnak a ladyk különféle bizottságokban, ligákban s mindenütt, a hol politikáról csak szó lehet. Az meg kétséget sem szenvedhet, hogy mint kortes, az angol nő a legbuzgóbb és kitartóbb, a ki alkalomadtán a korteskedést is, mint sportot üzi.

KÉPEINKHEZ.

A háziipari kosárfonó szövetkezetek. Hazánkban lassan ugyan, de mégis terjednek a kosárfonó szövetkezetek. Hazánkba nemcsak a műkosárárúk érkeznek be tömegesen Ausztriából, hanem a behozatal legnagyobb a közönséges, vagyis az úgynevezett szállító kosarakban. A közönséges kosárárúkban évenként félmillió K. értékű kosarakat hoznak be hozzánk és ezzel az összeggel majdnem kizárólag Ausztriának adózunk, mert a többi külföldi országokból csak 15,600 K. értékű közönséges kosár érkezik be hozzánk, holott megfordítva kellene lenni, mert hazánk elsőrangú fűzfa-vesszőt termelő ország. Ezt a behozatalt visszazsorítani, a hazai kosárszükségletet hazai készítményekkel fedezni s ily módon a szegény mezőgazdasági munkásoknak és családjaik tagjainak, főleg télen, mikor a gazdasági munka szünetel, munkát és keresetet adni, eme célok elérésére vannak hivatva a háziipari kosárfonó szövetkezetek. Ezek a szövetkezetek egészen újabb keletűek és létrejöttüket *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszternek köszönhetik, aki a tervet nemcsak felkarolta, hanem annak kivitele és megvalósításáért a maga részéről mindent megtesz. Szakközegeivel és a gazdasági egyesületek útján megismerteti népünkkel az eszmét, ezt a tervnek megnyeri, szakoktatókat, kosárfonómestereket küld ki a vidékre, szaktanfolyamokat tartat és ha ezeken 20—30 mezőgazdasági munkás megtanulta a kosárfonás mesterségét, ami éppen nem nehéz dolog, az Országos Központi Hitelszövetkezettel megalakíttatja a kosárfonó szövetkezetet és ezt állami segélylyel támogatja. Ime, ily módon születnek meg a háziipari kosárfonó szövetkezetek és ez az út a legalkalmasabb arra, hogy a megalakított szövetkezetek fenmaradjanak és sikeresen működhessenek. S a legtöbb kosárfonó szövetkezetünk így is alakult, vagyis a szaktanfolyamból szövetkezet nőtt ki magát. Mindezzel azonban az ügy még kimerítve nincs; mert a nehéz munka csak a megalakítás után következik. Mi az első nehézség? Az, hogy a felnöttek, a nagykorúak nem akarnak tanfolyamra járni, nem akarnak a viszonyokhoz alkalmazkodni, hanem inkább koplálnak. Mivel

pedig szövetkezetben csak nagykorúak lehetnek tagok, a kérdés oly módon nyer megoldást, hogy az a nagykorú egyén, aki maga nem dolgozik, de gyermekét foglalkoztatni akarja, belép a szövetkezetbe és annyi 25 koronás üzletrészt jegyez, ahány kiskoru gyermekével dolgoztat a kosárfonó-szövetkezetben.

Ily módon a háziipari kosárfonó szövetkezetek munkásai rendszerint a szövetkezeti tagok családtagjai közül kerülnek ki. Mivel pedig ezek kiskorúak és fiatalok, nem lehet megengedni, hogy felügyelet nélkül otthon dolgozzanak, beáll tehát a szüksége annak is, hogy közös műhelyek értesíttessenek és ezekben dolgozzanak a munkások. A közös műhelyek céljaira vagy bérel a szövetkezet helyiséget, vagy ami célszerűbb, állami segítséggel épít a szövetkezet külön kosárfonó házat, ami faluhelyen éppen nem kerül sokba. Ilyen kosárfonó helyiségekben vagy házakban azután szakszerű vezetés és felügyelet alatt pontosan és rendszeren, sőt vígan folyik a munka. A szakszerű vezetést vagy mint a kidolgozott üzleti szabály mondja, a szakipari termelési munkálatokat a művezető teljesíti. A közös műhelylyel azonban a háziipari kosárfonó szövetkezetek ügye teljesen megoldva nincs. Az ily szövetkezetek két főtényezője az anyag beszerzése és a készítmények eladása.

A kosárfonó szövetkezetek arra törekednek, hogy saját működési területükön fűztelepet létesítsenek és így a szövetkezetiileg természetű fűzvestőt dolgozzák föl.

Jelen alkalommal bemutatjuk olvasóinknak a beregkísfaludi kosárfonók szövetkezetének közös munkatermét, az árdánházi faipari termelő szövetkezet fagegmunkáló telepét és a kistrákóczi faipari termelő szövetkezet nyírfaseprűt készítő telepét.

Csiga-rejtvény.

Mitrenga Etelkától.

D	Ö	N
L	H	A
Ö	A	Z
F	I	A

Megfejtési határidő 1907. november hó 20.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Arián Károly. Sorsjegyei nem nyertek.

Csókás László. Az 1198. sorszámu 005. számu Bazilika sorsjegye törlesztéssel kihuzatott; többi sorsjegye nem nyert.

K. M. Az eljárást az alispánnál kell kérelmezni, a költségek arányosan terhelik az összes érdekelteket. Ha még így is nagyon sok esne rájuk, kaphat ak segélyt a földművelési miniszteriumtól.

F. K. A központi névmagyarosító társaság foglalkozik az ilyen dolgokkal és bárkinek is ingyen ad útbaigazítást.

H. H. A szorosan vett Magyarországon az 1900. évi népszámlálás adatai szerint az unitáriusok száma 67,988 volt. Horvát-Szlavonországgal együtt 68,005. A katonák között még 563 unitárius szolgált.

M. G. A lapot elküldötték.

— A „Független Ujság“-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásáresarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1907 október 29.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 12—81·40 K., helybeli borjúhús 1·10—1·30 K., sertéshus 104—1·12 K., szalonna füstölt 148—152 K., szalonna, olvasztani való 1·40—1·44 K., hárj 152—154 K., sertésszír 1·52—1·56 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1·30—1·60 K., hazai sonka 1·60—1·80 K. szalámi 4—4·40 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 1·80—2— K., sütni való csirke 2·20—2·60 K., kacsa, hizott 4—6— K., lud hizott 12—16— K., pulyka, hizott 6—8— K. páronkint. Vágott hizott liba 1·20 1·32 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1·40 1·60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 23·40—23·90 K. Rózsa 21·90 K-tól 22— K-ig. Árpa 15·40 K-tól 15·66 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 15·40—15·60 K. Tengeri 11·90—11·95 K.

Teavaj: (centrifugált) 2·30—2·50 K., főzővaj 1·60—1·80 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 12—20 fillér.

Tojás: bácskai 90—92 K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánkint (1440 drb). Apadt —— K., meszes —— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 4·40—5·20 K., rózsás új 4—5— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	36·4	34·58	35—	34·20	33·60	33—	32·40	30·08

Takarmányvásár. Réti széna 6—8·60 muhar 7·60—8·20 zsup-szalma 6.—7.— alomszalma 5—5·60

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

Magyar házi-ipar. Magyar termények.
Söprük, szatyorok, gyékények, börcoskorok, posztócipők, mák,
bab, kása, szalonna, paprika legolesőbban szállítja:

:: Ifj. Kovács József Orosháza ::

85285/1907. I/B—1. sz.

Faeladási hirdetmény.

Vonatkozással folyó évi 61414. számú hirdetményemre közölni teszem, a lipai m. kir. főerdőhivatal iródjában a tót-váradi m. kir. erdőgondnokság kerületében fekvő A. üzemi osztály II. vágássorozata 9. tagjában fekvő 1908—1912. évi pernyesti 277/35 kat. hold kiterjedésű vágásterületen található fakészletnek eladása iránt 1907. évi december hó 9. én délelőtt 10 órakor nyilvános írásbeli versenytárgyalás fog tartani.

Kikiáltási ár 161.150 korona.

Bánatpénz 8.000 korona.

A feltételek a lippai főerdőhivataltól, a tót-váradi erdőgondnokságtól és a m. kir. földmivelésügyi miniszterium erdészeti főosztályában (Budapest, V. Zoltán-utca 16. III. emelet) 1907. évi november hó 9-étől kezdve megszerezhetők. Budapest, 1907. évi október hóban.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

Baromfitenyésztők Lapja

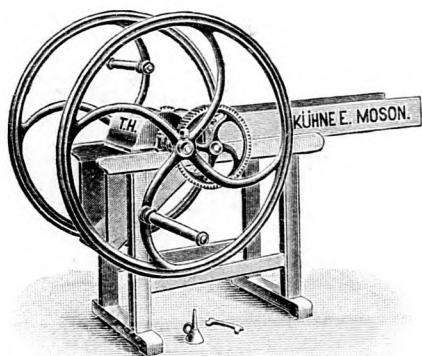
a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének hivatalos közlönye, a legjobb és legelterjedtebb baromfitenyésztési szaklap. Minden tenyésztőre nélkülözhetetlen. Hirdetésekre a legalkalmasabb. Előfizetési ára, mint az egyesület tagsági díja 8 kor. egy évre. Olcsó hirdetési díjak. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, Köztelek, I. emelet 10. szám.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E.

hazánk legrégebb mező-
gazdasági gépgyára ::

MOSONBAN

== FŐRAKTÁR: ==

Budapest, VI., Váci-körút 57a

:: elismert gondos kivitelben szállit ::

szecskavágógépeket,

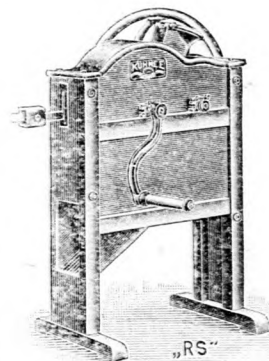
répavágókat, darálókat, ::

takarmányfüllesztőket,

„TORNADO“ kukoriczaszár-
tépőket, MORZSOLÓKAT,

burgonyamosó-gépeket, ::

teljes takarmánykamra-berendezéseket

== FIÓKRAKTÁR: ==

Debreczen és
Temesvár ::

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek idei második sorozata f. évi
október hó 9-én veszi kezdetét. —

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA
Budapest, V. ker., Erzsébet-ter 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900. Biztosítási alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1.970.40. — kor.
Tartalékok 64.700.16 kor.
Összesen 2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	90.348. — kor.
1902. évi fölösleg	59.782.25 kor.
1903. évi fölösleg	109.531.73 kor.
1904. évi fölösleg	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	59.243.05 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az
ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek
és az 1901. évi üzletfeleslegét 61 egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva
volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfeleslege közgyűlési határozattal tartalékba he-
lyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatéri-
tést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—3%-os
díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosított-
tak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesítet-
tek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők
közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban
készleggel szolgál az igazgatóság.

Alfa-Separator
Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-
Separatorok a jelenkor legtökéletesebb
főzőgépei. Nagy és kiváló munkabírás
mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint **500,000** Alfa Laval
Separator az egész világon.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photoczikografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet-
utján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithogra-
fiailag legszebben, legolcsóbban sokszorosítottak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁLI

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolcsóbban
szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.